Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1885. Wydano i rozesłano dnia 30. Września 1885 **Część XV.**

Nr. 39.

Ustawa

z dnia 7. Lipca 1885 . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy drogowej z dnia 18. Sierpnia 1866 r.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, jak następuje.

Art. I.

Postanowienia §. §. 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 25, 26, 27, 28 i 31. ustawy krajowej z dnia 18. Sierpnia 1866 r. Dz. u. kr. Nr. 15. z 1867 r. w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone, i mają opiewać, jak następuje:

§. 11.

Koszta budowy i utrzymania drogi krajowej ponosi fundusz krajowy.

Czy i w jakiej mierze powiaty, przez które te drogi przechodzą, jeszcze osobno przyczyniać się mają do tych kosztów, oznaczonem będzie przy uznaniu drogi za krajową (§. 2.) w każdym pojedynczym wypadku ustawą krajową.

Koszta budowy i utrzymania dróg powiatowych ciężą na funduszach właściwego powiatu, a Rada powiatowa winna corocznie uchwalać dotacyę potrzebną do utrzymywania tych dróg w dobrym stanie.

Czy i w jakiej mierze gminy i obszary dworskie, przez które te drogi przechodzą, jeszcze osobno przyczyniać się mają do kosztów budowy tych

dróg prestacyami, oznaczy Rada powiatowa w każdym poszczególnym wypadku, (§. 26. ust. 3.).

Koszta budowy i utrzymania dróg gminnych tak na gruntach gminy, jak obszaru dworskiego mają być pokrywane:

a) prestacyami §§. 12, 14. 15 i 16 wskazanemi,

b) dodatkiem do podatków (§. 12. ust. 3.)

c) zasiłkiem z powiatowego funduszu dróg gminnych (§. 13.).

§. 12.

Prestacye na rzecz dróg gminnych wymierza się w sposób następujący:

Od każdego numeru domu położonego w gminie wiejskiej lub na obszarze dworskim i od każdej rodziny, a względnie partyi prowadzącej samoistne gospodarstwo domowe, a zamieszkałej w gminie miejskiej, odrabiać należy rocznie cztery dni piesze.

Kto opłaca podatek bezpośredni przepisany w gminie lub na obszarze dworskim, uiszcza rocznie oprócz prestacyi powyżej oznaczonej 3% dodatku do podatków bezpośrednich.

Obszar dworski winien nadto wydać potrzebny do budowy i utrzymania dróg gminnych materyał drewniany, o ile przeciętna wartość tegoż nie przewyższa w ciągu roku 5% dodatków do opłacanych przez obszar dworski podatków bezpośrednich. Koszta dowozu materyału drewnianego mają być pokryte środkami wskazanymi §. 11. lit. *a*) i *c*).

Zarządowi drogowemu wolno będzie, w razie uznanej przez niego potrzeby, zmienić robotę pieszą na ciągłą: w stosunku trzech dni pieszych do jednego dnia parokonnego, a dwóch dni pieszych do jednego dnia parobydlanego zaprzęgu.

Zamiany takiej żądać można tylko od kontrybuenta, posiadającego potrzebny inwentarz roboczy i uiszczającego prestacyę w naturze.

Gdyby ilość prestacyi w pewnej miejscowości przewyższała potrzebę, natenczas może Rada powiatowa za przyzwoleniem Wydziału krajowego zniżyć na rok jeden wymiar prestacyi.

§. 13.

Jeżeli prestacye i inne źródła funduszów dróg gminnych nie wystarczają na budowę i utrzymanie tychże dróg w pewnej miejscowości, natenczas niedobór pokryty będzie zasiłkiem z powiatowego funduszu dróg gminnych, na rzecz którego obowiązaną jest Rada powiatowa uchwalać corocznie dotacyę potrzebną (§. 26. ust. 4.).

Do funduszu tego wpływają dodatki do podatków (§. 12. ust. 3.) tudzież dochody z wykupna nieużytych w ciągu roku prestacyj i z nieużytych opłat pieniężnych (§. 14.),

§. 14.

Za podstawę do obliczenia prestacyi rocznej służyć będą spisy domów i rodzin, względnie partyj.

Spisy takie będą układane pod kontrolą Wydziału powiatowego przez organa miejscowe (§. 28. ust. 3. i 4.) co lat trzy według stanu, jaki się znajdował w gminie i na obszarze dworskim dnia 31. Grudnia.

Prestacye winien zarząd drogowy w miarę potrzeby zużyć rok rocznie w całości, oraz nieuiszczone w terminie prestacye wykonać bez zwłoki na koszt obowiązanych.

Nie użyte w ciągu roku prestacye mają obowiązani do dni 30 po ukończonym roku spłacić według cen wykupna (§. 16.) a kwotę pieniężną ztąd, jakoteż z nieużytych spłat pieniężnych powstałą, naczelnik gminy i przełożony obszaru dworskiego wnieść mają bez zwłoki do kasy Wydziału powiatowego (§. 27. ust. 3.)

Prestacya w naturze ogranicza się na terytoryum gminy wraz z obszarem dworskim jedną stanowiących miejscowość, wolno wszakże zarządowi drogowemu użyć roboty ciągłej do dostawy materyałów, znajdujących się w innej miejscowości, z warunkiem, że dostawa ta uskuteczniona być może w ciągu jednego dnia.

Jeżeli kontrybuent nie chce lub nie może wykonać osobiście robocizny prestacyjnej, natenczas zastąpić go może w uiszczeniu powinności drogowej tylko osoba zupełnie uzdolniona do tej roboty.

Osoby, które nie ukończyły ośmnastego roku życia, albo téż w skutek starości niezdolne są do pracy, nie mogą zastępować nikogo w odbywaniu powinności drogowych.

§. 16.

Każdy do prestacyi obowiązany (§. 12.) może się od niej wykupić spłatą jej wartości, na podstawie ceny ustanowionej przez Radę powiatową (§. 26. ust. 5) a to w przeciągu sześciu tygodni od dnia ogłoszenia ceny wykupna.

§. 18.

Do budowy albo rekonstrukcyi drogi powiatowej lub gminnej, ważnej pod względem komunikacyi, a zbyt kosztownej dla powiatu, udzielane być może wsparcie z funduszu krajowego.

§. 19.

Jeżeli droga krajowa lub powiatowa przechodzi przez miejską lub wiejską osadę i jedynie z powodu szczególnych potrzeb tych osad wymaga większych kosztów, jako to na budowanie ścieków, kanałów lub bruku, całą ztąd wynikającą nadwyżkę kosztów budowy i utrzymania ponosi miejscowa osada.

Jeżeli użytkowanie kopalń i kamieniołomów lub inne przedsiębiorstwo wyłącznie fabryczne, albo też przedsiębiorstwo mające na celu eksploatacyę lasów, nieomyconą drogę powiatową lub gminną niezwykłym sposobem zużywa lub psuje, obowiązany będzie przedsiębiorca do osobnych datków na rzecz tej drogi.

Wysokość tych datków i sposób ich uiszczania należy oznaczyć dobrowolną ugodą między Wydziałem powiatowym a stroną. Jeśli nie przyjdzie ugoda do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Wysokość tych datków ma być zastosowaną do tej miary, w jakiej zużycie drogi przez przedsiębiorstwo powiększa koszta jej utrzymania.

§. 25.

Wydział krajowy prowadzi w granicach niniejszej ustawy naczelny nadzór nad kierunkiem budową i utrzymywaniem wszystkich innych dróg publicznych nie rządowych, tudzież nad ich funduszami, wydaje potrzebne w tym celu instrukcye tak administracyjne i rachunkowe jako też techniczne, i czuwa nad ścisłem wykonaniem przepisów istniejących.

Jeżeli Wydział powiatowy zaniedbuje drogi powiatowe lub nie wykonuje należycie nadzoru nad drogami gminnemi, albo w sposób nieodpowiedni używa prestacyi i funduszów drogowych, natenczas Wydział krajowy wydaje stosowne zarządzenia, a w razie potrzeby przez siebie uznanej, ustanowi za zgodą politycznej władzy krajowej na koszt powiatu swój własny organ w celu zastępowania Wydziału powiatowego.

Jeżeli Rada powiatowa nie ustanowi ceny wykupna prestacyi w należytym czasie (§. 26—5), natenczas dokona tej czynności Wydział krajowy, który obowiązany jest również przedsięwziąć stosowne środki zaradcze, jeżeli Rada powiatowa nie uchwali funduszów i dotacyj wskazanych w §. 26—2) i 4).

Wydział krajowy rozstrzyga spory między Radami powiatowemi co do środków, któremi każda z nich do budowania i utrzymania takowych przy-

czyniać się ma, nakoniec rozstrzyga sprawy drogowe w drodze odwołania się doń wniesione.

§ 26.

Rada powiatowa stanowi:

1. o budowie i kierunku nowej drogi powiatowej, o zmianie kierunku lub zaniechaniu drogi istniejącej i zawiadamia o tem Wydział krajowy (§. 7.);

2. o funduszach potrzebnych do budowania i utrzymania dróg powiatowych;

3. o prestacyach gmin i obszarów dworskich do dróg powiatowych:

4. o dotacyi potrzebnej na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych (§. 27. ust. 3.);

5. o corocznej cenie wykupna prestacyj, uchwałą przynajmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego powziąć się mającą.

Rada powiatowa oznacza na podstawie preliminarzy, przedłożonych przez zarządy drogowe te obszary dworskie, w których przeciętna wartość potrzebnego materyału do utrzymania dróg gminnych przewyższa 5 prc. dodatków do opłacanych podatków bezpośrednich (§. 12. ust. 4.) i stanowi o pokryciu tej nadwyżki z funduszu powiatowego dróg gminnych.

§. 27.

Wydział powiatowy:

1. prowadzi cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg powiatowych;

2. nadzoruje urzędy gminne i obszary dworskie, co do budowy i utrzymywania dróg gminnych i kieruje odnośnemi czynnościami miejscowego zarzędu drogowego (§. 28. ust. 3. i 4.), a w razie zaniedbania zarządza, co uzna za stosowne;

3. zarządza powiatowym funduszem dróg gminnych, przedkłada corocznie Radzie powiatowej preliminarz potrzeb, które z tego funduszu mają być pokryte i wyznacza zasiłki w myśl §. 13.;

4. kieruje budową i dozoruje utrzymania drogi krajowej w granicach swego powiatu, jeżeli ta czynność przez Wydział krajowy została mu powierzoną;

5. rozstrzyga spory i rekursy w sprawach dróg gminnych;

6. w razie zaniechania drogi powiatowej lub gminnej, przeprowadza całą czynność §. 9. przepisaną.

§. 28.

O potrzebie nowej drogi gminnej dla zewnętrznej komunikacyi stanowi Rada gminna za porozumieniem z przełożonym obszaru dworskiego i za zgodą Wydziału powiatowego.

W razie niezgodności zdań rozstrzyga Wydział krajowy.

Zwierzchność gminna razem z przełożonym obszaru dworskiego prowadzą cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg gminnych, do nich należy staranie, aby drogi gminne w dobrym stanie były utrzymywane.

W miejscowościach, w których obszar dworski wcielony jest do gminy, zakres działania przełożonego obszaru dworskiego przechodzi na reprezentacyę gminną,

Jeżeliby organa miejscowe nie utrzymywały dróg gminnych w dobrym stanie, lub używały w sposób nieodpowiedni prestacyj i funduszów drogowych, natenczas Wydział powiatowy ma zaradzić temu w sposób stosowny, a w szczególności winien tenże w miarę potrzeby a za zgodą politycznej władzy powiatowej, objąć bezpośredni zarząd dróg rzeczonych, w którym to razie rozporządzać będzie prestacyami, niemniej też dochodami z myta lub innymi funduszami dla tych dróg przeznaczonymi.

Wszelkie spory i zażalenia, dotyczące objęcia dróg gminnych w zarząd Wydziału powiatowego, rozstrzyga Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

§. 31

Ustawa drogowa nie obowiązuje miast Lwowa i Krakowa a w innych miastach, które opłacają podatek domowo-czynszowy i dla których wydaną jest ustawa budownicza z dnia 28. Kwietnia 1882. Nr. 77., Dz. u. kr. obowiązuje z tą odmianą, że w tych miastach zamienione będą prestacye w §. 11. i 12. wymienione, wedle ceny przez Radę powiatową ustanowionej na pieniądze, a wypadającą z tej zmiany kwotę pieniężną w całej gminie rozłoży Rada gminna na podstawie podatków bezpośrednich na wszystkich do prestacyi obowiązanych.

W granicach tej ustawy oraz innych odnośnych ustaw i przepisów obowiązujących, wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, wykonawczy regulamin drogowy, mający zarazem obejmować szczegółowe postanowienia o potrzebnych terminach w poszczególnych czynnościach administracyjnych, o współudziale władz rządowych w czu-

waniu nad dobrym stanem dróg. tudzież o przedsiębraniu w razie potrzeby stosownych środków egzekucyjnych.

Art. II.

Ustawa niniejsza obowiązywać będzie w rok od dnia ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i ma mieć zastosowanie do odnośnych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych z dnia 15. Kwietnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 46.

Art. III.

Wykonanie ustawy niniejszej polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ischl, dnia 7. Lipca 1885.

Franciszek Józef w. r.

Taaffe w. r.